

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: U. K.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra

se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. října 2019, č. j. OAM-264/LE-BA02-P15-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle

§ 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou. Má za to, že žalovaný porušil § 14a zákona o azylu ve spojení s § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
3. Žalobce předně namítl porušení základních zásad správního řízení vyjádřených v §§ 2 až 8 správního řádu. Jedná se především o požadavek individualizace správního řízení a správního rozhodnutí stanovený v § 2 odst. 4 a povinnost správního orgánu zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu § 3 správního řádu. Veškeré skutečnosti a úvahy, které vedly k vydání správního rozhodnutí je pak žalovaný správní orgán povinen ve smyslu ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu uvést do napadeného rozhodnutí.
4. Napadené rozhodnutí bylo dle jeho názoru vydáno na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu, neboť žalovaný nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Dle žalobce chybí vazby mezi rozhodnutím a podklady pro ně.
5. Žalobce uvedl, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je skutečnost, že v zemi původu dlužil peníze a v důsledku toho mu bylo ze strany věřitelů vyhrožováno, že mu vezmou dům a že ho zabijí. Na provozování své živnosti si půjčil 10 000 dolarů od soukromých věřitelů. Po několika měsících nastaly v podnikání problémy a on nebyl schopen svůj dluh splácet. Věřitelé jej začali nutit podepsat dokumenty, kterými na ně převede svůj dům. To odmítl, neboť v domě žila jeho rodina, která by neměla kam jít. Proto mu věřitelé začali vyhrožovat smrtí, pokud dluh nesplatí. Proto se rozhodl z Uzbekistánu odejít. Po odchodu ze země začali věřitelé vyhrožovat jeho rodině, která se nakonec musela v důsledku výhrůžek z domu odstěhovat. Vzhledem k propojenosti věřitelů s místní policií se bál obrátit se žádostí o pomoc na policii a raději ze země původu odešel. Pro případ návratu do vlasti se obává, že bude zabit. Lidé, kterým dluží, ho tam hledají.
6. To, že se neobrátil na policii se žádostí o pomoc, považuje žalobce za pochopitelné, protože míra korupce a propojení policie se soukromými osobami jsou v Uzbekistánu velmi rozšířené. A to zejména poté, co mu známí sdělili, že věřitelé, kteří mu vyhrožovali smrtí, jsou napojeni na místní policii. O jejich tvrzení neměl důvod pochybovat. V návaznosti na to žalobce odkazoval na obsah Zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 22. 11. 2017. V prostředí zkorumpovaného státního orgánu neměl a nemá možnost se na státní orgány obrátit, taková žádost by jej ještě více ohrozila. Tyto skutečnosti žalovaný dle jeho názoru nevzal, v rozporu s § 3 správního řádu, v úvahu.
7. Výčet shora uvedených skutečností podle žalobce naplňuje nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu – nelidské zacházení nebo trestání. Jednání věřitelů, jako původců pronásledování, proti němuž není stát schopen žalobci poskytnout ochranu, by mu v případě návratu do vlasti bez pochyby způsobilo vážnou újmu. Zároveň svým jednáním původce pronásledování jasně mířil na to vyvolat u žalobce pocit strachu. Jeho jednání zároveň dosáhlo značné míry intenzity – jednalo se o opakované a dlouhodobě výhrůžky zabitím. Jednání tak lze dle žalobce klasifikovat dle § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu jako nelidské či ponižující zacházení. I po jeho odjezdu bylo vyhrožováno jeho rodině, která se musela z jejich domu odstěhovat. Jelikož žalobce

stále dům na žalobce nepřepsal, je z jeho pohledu nanejvýš pravděpodobné, že by původci pronásledování ve svém jednání po jeho návratu do Uzbekistánu pokračovali. V případě návratu do vlasti se tak žalobce obává dalšího pronásledování, má strach o svůj život a zdraví. Hrozilo by mu tedy nelidské či ponižující zacházení včetně opakovaného vydírání, fyzických útoků či zabití. Tyto skutečnosti dle jeho mínění naplňují nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, přičemž toto nebezpečí je reálné ve smyslu § 14a odst. 1 téhož zákona.

8. Následně vytkl žalobce žalovanému, že své rozhodnutí opřel pouze o zprávy Ministerstva zahraničí a Ministerstva vnitra České republiky a nezohlednil zprávy renomovaných lidskoprávních organizací, jako např. Amnesty International nebo Human Rights Watch. V souvislosti s tím odkázal na výroční zprávy Amnesty International 2017 a 2018 (z 22. 2. 2018) a zprávu Rakouského centra pro informace o zemích původu (ACCORD) a uvedl ty pasáže, které v těchto dokumentech považoval za relevantní. Ty podle něho zpochybňují obsah Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019, k níž naopak zejména přihlížel žalovaný. Podle žalobce pozitivní změny v oblasti ochrany lidských práv, které zpráva popisuje, nelze považovat za trvalé, protože staré povinnosti jsou nahrazeny novými, státní orgány mají přesné informace o pobytu svých občanů v zahraničí a selektivně zjišťují příčiny takového pobytu, přičemž žadatelé o mezinárodní ochranu a její poživatelé jsou nadále předmětem zájmu uzbeckých úřadů.
9. Ze shora uvedených důvodů navrhl žalobce, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Úvodem svého vyjádření žalovaný připomněl, že žalobce pobýval na území České republiky nelegálně. Ze země odjel dne 19. 9. 2017 na základě vydaného maďarského víza. Poprvé byl v České republice někdy mezi 25. - 27. 9. 2017. Dále pak nelegálně od 28. 11. 2017 do současnosti.
11. Dne 28. 11. 2017 totiž bylo proti němu vydáno Rozhodnutí o vyhoštění č. j. KRPA-354585-21/ČJ-2017-000022. Žalobce však i nadále zůstal na území České republiky, jeho nelegální pobyt byl odhalen dne 28. 4. 2019, kdy byl zajištěn policií, která s ním následně sepsala protokol o podání vysvětlení. V protokolu uvedl, že důvodem nelegálního pobytu je práce načerno, protože má v Uzbekistánu rodinu a velké dluhy a problémy. Půjčil si hodně peněz, má dospělé děti, které musí živit. Proto jim každý měsíc posílá peníze. Žalobce byl téhož dne poučen o možnosti zažádat o mezinárodní ochranu. Této možnosti využil a dne 2. 5. 2019 požádal o mezinárodní ochranu. Dle žalovaného se tak stalo zejména za účelem vyhnout se vyhoštění.
12. Žalovaný upozornil, že v žalobě se žalobce domáhá udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Jeho tvrzení o nefunkčnosti státních složek však nebyla prokázána žádnými informacemi ani materiály. Pokud mu žalobce vytýká, že nevycházel při svých zjištěních z materiálů lidskoprávních organizací, nutno zdůraznit, že informace jak Amnesty International nebo Human Rights Watch jsou obsaženy a zohledněny v Informaci OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019, jsou uvedeny v citacích. Popřel tedy, že by k nim nepřihlédl.
13. Žalobce se dále v žalobě vyjadřuje „o známkách uvolnění“ v Uzbekistánu, které podle něj nemohou vyloučit nebezpečí, které mu po návratu do země hrozí. V závazném

stanovisku Ministerstva vnitra ČR k možnosti vycestování cizince ze dne 19. 10. 2017, tak i ze dne 28. 4. 2019, je ovšem dle žalovaného uvedeno, že vycestování možné je a dále i z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR, ze zastupitelského úřadu v Taškentu, plyne, že nehrozí postih pro neúspěšné žadatele o azyl, kteří se vrátí do země.

14. Ty části výroční zprávy Amnesty International z roku 2017 a zprávy Rakouského centra pro informace o zemích původu, které se zabývají mučením a špatným zacházením s vězni ze strany příslušníků donucovacích orgánů, na něž žalobce odkazuje, se jeho případu vůbec netýkají, protože žalobce není vězněn a ani neuvádí, proč právě o jeho osobu by měly mít orgány Uzbekistánu zájem.
15. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

IV. Jednání soudu

16. Při jednání soudu dne 8. 9. 2020 setrvali účastníci řízení na svých postojích a návrzích, k žádnému doplnění či konkretizaci žalobní argumentace ze strany žalobce nedošlo.
17. Pouze dodal, že již při půjčení peněz se smluvně formou notářského zápisu dohodl s věřiteli, že pro případ svého úmrtí, nebo pro případ prohlášení za nezvěstného, bude jeho rodinný dům převeden na ně. Zařízení maďarského víza před odchodem z Uzbekistánu mu zařídil zprostředkovatel půjčky mezi ním a věřiteli, který mu rovněž doporučil zemi opustit, aby jej věřitelé nezabili. O tom, že proti němu bylo vydáno dne 28. 11. 2017 rozhodnutí o vyhoštění, nevěděl. O této skutečnosti se dozvěděl až při zajištění policií na konci dubna 2019.
18. Žalobce dále uvedl, že se nemůže do Uzbekistánu vrátit, protože nemá kam. Žena a děti se přestěhovaly ke tchýni a jeho dům je fyzicky v rukou věřitelů. Papírově je ovšem stále veden na něho. Pokud se věřitelé dohodnou s notářem, že jsou splněny podmínky shora uvedené smlouvy, bude dům převeden na ně. Manželka žalobce je v současné době hospitalizována, děti chodí do školy, je jim 19, 18, a 16 let. Den po jeho odletu řekli věřitelé jeho ženě, kam odletěl. Je tedy jisté, že budou vědět i o jeho návratu do země a podle jeho přesvědčení to nedopadne dobře. Závěrem žalobce uvedl, že začal v České republice pracovat, a to pro jednu stavební firmu.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
20. V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na proměškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
21. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce opustil Uzbekistán dne 19. 9. 2017. Z Taškentu letěl do Itálie, odsud do Maďarska a pak autobusem do Prahy. Ohledně jeho pobytu v České republice pak platí skutečnosti uvedené shora ve vyjádření žalovaného k žalobě. Krajský soud dodává, že výpovědi žalobce učiněné v průběhu celého správního řízení představují několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby je opisoval v úplnosti. V podrobnostech tak odkazuje zejména právě na obsah protokolu o výpovědi žalobce.
22. Pouze ve stručnosti krajský soud shrnuje, že žalobce je Uzbek, vyznává sunnitský islám,

nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyl politicky aktivní. Má manželku a tři děti, kteří žijí v Uzbekistánu. Posledním místem jeho bydliště bylo město Bachšitepa v Samarkandské oblasti.

23. Pokud jde o důvody jeho odchodu z vlasti, jejich podstata je uvedena shora v obsahu žaloby. Žalobní tvrzení odpovídají tvrzením, která žalobce uvedl při pohovoru. Při něm pouze ještě podrobněji popsal, jak probíhalo půjčení peněz, za jakých podmínek měl dluh splácet, jak krachlo jeho podnikání a jaký byl poté postup věřitelů a jeho reakce. Na policii se neobrátil, protože má manželku a tři děti, takže měl strach. Kamarádi mu totiž řekli, že to nemá význam, protože jeho věřitelé jsou s policií propojeni. Vyhrožovat mu začali v lednu 2017, poté chodili každý měsíc. Po nějakou dobu splácel alespoň domluvená procenta, ale začátkem srpna 2017 mu řekli, že musí do dvou měsíců vrátit celou částku. Jinak buď převede dům, nebo zmizí beze stopy. Mezitím žalobci volal bratr, který žil v České republice, aby za ním přijel. Protože by zařízení českého víza trvalo dlouho, obstaral si žalobce maďarské. Při vycestování z Uzbekistánu problémy neměl. Jeho bratr se následně vrátil do Uzbekistánu a žalobci sdělil, aby se nevracel, protože věřitelé vyhrožovali i jemu a žalobcovým dětem.
24. Při posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z žalobcovy výpovědi a dále z podkladů, které shromáždil v průběhu správního řízení, a to: Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, č. j. 119896/2017-LPTP, Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 7. 3. 2019, č. j. 102817/2019-LPTP, a Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019.
25. Žalobci byla dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu) dne 30. 10. 2019. Žalobce této možnosti využil a k seznámení se s podklady se dostavil. K věci doplnil, že věřitelé jim jejich dům sebrali, jeho rodina nemá kde bydlet, žijí u tchýně. Pro případ návratu zopakoval obavu ze svého zabití. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci, který nikterak nerozpорије ani žalobce, poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
26. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k názoru, že žaloba není důvodná.
27. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

29. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je jeho obava ze soukromých osob (což žalobce výslovně potvrdil i v žalobě), které mu měly vyhrožovat násilím a požadovaly po něm zaplacení půjčených peněz, případně převod domu, ve kterém žil s rodinou.
30. Krajský soud předně zdůrazňuje, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční, soud může přezkoumat napadené výroky rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů. V posuzované věci žalobce v žalobě nikterak nebrojil proti závěrům žalovaného, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu, tedy dle § 12, § 13 a humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.
31. Pouze obecně tedy krajský soud konstatuje, že neshledal žádné z procesních pochybení, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (nicotnost rozhodnutí nebo jeho nepřezkoumatelnost) ohledně těch částí napadeného rozhodnutí, které se týkají problematiky neudělení mezinárodní ochrany žalobci ve formě azylu, ať už dle § 12 nebo dle § 13 nebo dle § 14 zákona o azylu. Na uvedené části rozhodnutí tedy krajský soud bez dalšího odkazuje.
32. Proto se krajský soud věnoval toliko otázce správnosti a zákonnosti závěrů žalovaného ohledně neudělení mezinárodní ochrany žalobci ve formě doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť žalobce vyjádřil v žalobě opakovaně přesvědčení, že splňuje podmínky pro její udělení s ohledem na znění § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
33. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
34. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení (jejich výčet je uveden na str. 10 napadeného rozhodnutí – viz shora), které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální nejen v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale i dnes.
35. Předně, žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť není sporu o tom, že Uzbekistán patří mezi státy, které trest smrti zrušily a to pro všechny trestné činy.
36. Krajský soud dále upozorňuje, že žalobci nesvědčí ani mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se s otázkou hrozby v podobě

mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání vypořádal zcela vyčerpávajícím způsobem. Poukázal na fakt, že žalobce je osoba, proti které nebylo ve vlasti nikdy vedeno žádné trestní stíhání a která se v průběhu správního řízení nezmínila o žádném negativním jednání ze strany státních orgánů Uzbekistánu, které by bylo možné považovat za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud by pro úplnost poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle něhož pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponižení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže ovšem pod výše definovanou hrozbu vážné újmy subsumovat nelze.

37. V souvislosti s tím si krajský soud dovolí učinit několik poznámek. Za první - věrohodnost žalobcových tvrzení, co vše a v jaké intenzitě by mu hrozilo po návratu do vlasti, z pohledu soudu zcela zásadním způsobem znevěrohodňuje skutečnost, že žalobce vstoupil na území České republiky v září 2017, ale žádost o mezinárodní ochranu podal až 2. 5. 2019. A to až za situace, kdy proti němu bylo dne 28. 11. 2017 vydáno správními orgány rozhodnutí o vyhoštění, které nerespektoval, a kdy byl dne 28. 4. 2019 jeho nelegální pobyt v České republice odhalen.
38. Krajský soud zdůrazňuje, že požádat o mezinárodní ochranu lze pouze bezprostředně po příjezdu osoby na území České republiky, v okamžiku, kdy k tomu má žadatel příležitost. V tomto směru lze i odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu např. ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004, či ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že *„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004, je uvedeno: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“*
39. Ze shora uvedeného je více než zřejmé, že těmto požadavkům žalobce v posuzované věci nedostál. A ve shodě s uvedenými právními závěry Nejvyššího správního soudu považuje krajský soud shora uvedený postup žalobce při podání žádosti o mezinárodní ochranu za nepřímý důkaz toho, že důvody pro něž lze udělit doplňkovou ochranu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nevnímá a nepociťoval jako natolik tíživé. Pokud by tomu tak bylo, lze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že by o mezinárodní ochranu požádal neprodleně poté, co vstoupil na území některého ze států Evropské unie (Itálie, Maďarsko, poté Česká republika). Takhle se ovšem musí krajský soud ztotožnit s míněním žalovaného, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až za situace, kdy to pro něho bylo v podstatě jediné východisko, aby odvrátil hrozbu své deportace z České republiky, protože již proti němu bylo vydáno rozhodnutí o vyhoštění z jejího území. Tedy za situace, kdy mu lidově řečeno „začalo téci do bot“.
40. Za druhé – krajský soud považuje za vhodné přičinit poznámku k možnosti žalobce obrátit se v zemi svého původu o pomoc na státní orgány (včetně orgánů policejních)

s ohledem na znění § 14a odst. 1 zákona o azylu.

41. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
42. V návaznosti na shora uvedené soud konstatuje, že: „potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004).
43. V posuzované věci je nesporným, že žalobce se o jakoukoliv záštitu státních orgánů či policie vůbec nepokusil. Přitom neměl jediný objektivně existující důvod, pro který by se mohl domnívat, že mu policejní nebo jiné státní orgány odmítnou pomoc poskytnout. Do té doby totiž neměl s jejich činností ve vztahu ke své osobě či osobám blízkým jedinou negativní zkušenost. Jeho vysvětlení v tomto směru navíc vyznívají dosti nevěrohodně a jsou velmi obecná a nekonkrétní - těžko mohl relevantně posoudit efektivitu policejní pomoci ze skutečnosti, že mu kamarádi sdělili, že jeho věřitelé jsou s policií spojení.
44. Ze zpráv o zemi původu obstaraných žalovaným navíc nevyplývá, že pokud by se žalobce v situaci, v níž se nacházel, na policejní či jiné státní orgány se žádostí o pomoc obrátil, byla by taková žádost předem, bez dalšího, odsouzena k nezdaru nebo by se obrátila proti němu.
45. Krajský soud nemůže dát žalobci za pravdu ani ohledně jeho výtky, že žalovaný vycházel jednostranně pouze z podkladů vypracovaných Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem vnitra České republiky a že nepřihlédl ke zprávám renomovaných zahraničních lidskoprávních organizací. Předně krajský soud uvádí, že podklady obstarané žalovaným (shora citované) obsahují odkazy právě na zprávy takových organizací, jako jsou např. Freedom House nebo Human Rights Watch. Z jejich obsahu tedy např. Ministerstvo vnitra České republiky vycházelo. A dále, zprávy, na jejichž znění žalobce odkazoval, jsou staršího data, tedy méně aktuální, než

podklady opatřené žalovaným (např. zmiňovaná Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 11. 2. 2019).

46. Po pečlivém posouzení výpovědi žalobce o tvrzených potížích v zemi jeho původu musí krajský soud předně konstatovat, že se mu relevantním způsobem nepodařilo znevěrohodnit či popřít informace obsažené v podkladech shromážděných žalovaným, které lze navíc považovat i v době rozhodování soudu za aktuální a platné. I z této skutečnosti plyne, že žalobce pouze zcela na základě svých domněnek předjímá možné události, které se mohou a nemusí v místě jeho původu stát. Žalobcem popisované potíže, resp. zcela pomyslně nastíněné obavy, ovšem pod výše definovanou hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 14a odst. 2 písm. b) (čehož se domáhal žalobce) subsumovat nelze.
47. Žalovaný se také s ohledem na spolehlivé zjištění, že v Uzbekistánu v současné době neprobíhá ozbrojený konflikt, který by byl způsobilý žalobce v případě jeho návratu do vlasti ohrozit na životě či lidské důstojnosti, správně vypořádal s nedůvodností udělení doplňkové ochrany dle §c 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
48. Závěrem žalovaný zdůvodnil, jakým způsobem dospěl k závěru, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ani k těmto závěrům nemá krajský soud výhrad.
49. Žalobci nelze dát dále za pravdu v tom, že by žalovaný zjistil skutkový stav ohledně skutečností relevantních pro udělení mezinárodní ochrany (ať už azylu či ochrany doplňkové) v zemi jeho původu neúplně či nedostatečně či že by při vyhodnocování obstaraných důkazů porušil zásadu jejich volného hodnocení nebo některou ze základních zásad správního řízení vymezených §§ 2 až 8 správního řádu. Nejen, že žalovaný opíral své úvahy o zcela aktuální informační zdroje, ale své závěry odůvodnil komplexně i vzhledem k individuální situaci žalobce.
50. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobci mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že v zahraničí požádal o mezinárodní ochranu. Ze zprávy MZV ČR č. j. 102817/2019-LPTP ze dne 7. 3. 2019 vyplývá, že neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nebezpečí ze strany státních orgánů nehrozí.
51. Krajský soud tak uzavírá, že žalobci v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a písm. c) a písm. d) zákona o azylu nehrozí.
52. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.
53. A zdůrazňuje, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze ho zaměňovat s jinými zákonnými formami legalizace pobytu.
54. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

55. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Z obsahu soudního spisu je však patrné, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 8. září 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce